

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ERTEKESEBBI CIKKEK ÖSSZEFASSZVA.
Kéziratok nem adnak vissza.

Stela János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Határozott időre szóló hirdetés sor vagy annak tete 6 kr.
Helyi hirdetés minden sor 3 kr. után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus der Wollzeile 36.) Haasensteint und Volger (Vallfisch
gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest
Haasensteint und Volger hirtetése közv. irodája. Goldberger
A. V. hirdetések felvételi irod. Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkek

gyarmad sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

A „KELET” előfizetési díja:
Videkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt
Félévre 8
Negyedévre 4
Egy hónapra helyben 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnennap, az ünnepeket követő napot
kivéve.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Legveszedelmesebb ellenségünk.

(Vége.)

Szünet nélkül sürgetni és követelni kell, hogy mindenem katonai tanintézetben, mely Ausztria és Magyarország közös jövedelméből tartatik fenn, a magyar és német nyelv között paritatis uralkodjék! A mint most a dolgok állanak, a hol az ily intézetekből a magyar állam nyelve tökéletesen számkivétel van, a magyar növendék 3—4 év alatt elejejt anyanyelvét! Határt, irgalmat nem ismerő ezen nyers germanizációt, nemcsak a fi., hanem a leány-növendékekre is kiterjed. Így kell pl. a hernalsi tisztis leánynevelőben minden leánykának — persze a paritatis elve szerint — a németen kívül egy más bármily nyelvet tanulnia, melyet az osztrák-magyar birodalomban beszélnek. Porhintés a közvélemény szemébe! Ha valamelyik leánya azt a barbár magyar nyelvet választja, tanítják arra trefából egy hónapban 1—2 órán át!

Vajon imádot magyar Királynénak, ki nemcsak a magyar nyelvnek volt védőangyala, hanem a hernalsi tisztileánynevelőnek is legfőbb védőszónya, van-e tudomása arról, minő gúnyú őznek amaz intézetben a magyar nyelvből? Jobb volna, ha a kiszorítást tekintetben is a Császárné és Királyné ő Főlsége ragyogó példájának buzgó utánzására törekedjék!

Nunc venio ad fortissimum virum, — értem ez alatt Trefort tanügyrűnk ó excellentiáját. Ő van hivatva állásánál fogva, hogy vezérünk legyen azon döntő harcban, melyet vívunk kell a német nyelv vizionoszerű elterjedése ellen, a magyar nyelv, magyar erkölcs, magyar jellem megmentése, szilárdítása és általánosítása érdekében.

Az utolsó falusi népiskolától elkezdve fel az egyetemig és mitegyetemig legyen és maradjon mindig a jelszó: magyar nemzet nevelés, magyar nemzet miveltetés! Gondolja meg ónagyméltósága, hogy első a nemzet, s ennek kell hogy minden szolgájon — a humanitás is. Külön nyelv, külön szokás, külön erkölcs és erény nélkül nem képzelhető nemzet, és a német befolyás mindazt megsemmisítéssel, legalább elnyomás, elszíntelenítéssel fenyegeti; s mintha a német tengerbe, akár a szláv mocsárba: mit ér nekünk minden német miveltetés? Kijátszottuk szerepünket! Voltunk.

Hadd táplálkozzék fiatalágunk Hellas és Róma emlíni, erősödjen, izmosodjon azon

az egészséges eledelen, melyet a magyar irodalom nyújt neki, s ha épenséggel nyenyekedni kedve tartja, izlelje meg csemegéül a németet is.

Görög, latin, magyar elég képző-erővel bír: a német alaki miveltetésünk egyöntetűségét csak zavarja; aztán inkább venném segédeszközü az angolt vagy francziát.

Keserűség és szomorúság fogta el szívemet, midőn nem rég új diadalát, új hódítását, új térfoglalását kellett folgyeznem a német nyelvnek, — hol épen Trefort miniszterünk lobogtatta a győzedelmes német zászlót. Legújabb rendeletével a német tanórák számát tetemesen szaporítván, oly polcra emelte „legveszedelmesebb ellenségünket” a középiskolákban, hogy magyar fiaink részéről a német nyelv- s irodalomból alig követelnek kevesebbet, mint a német-oroszági gymnasiumokban! Hogy ez csak a magyar nyelv és irodalom elhanyagolása árán s annak rovására lehetséges, mindenki belátja. Hát drága pénzzel, véres verítékünkkel fentartott hazaitanodáink az elnémetesedés eszközeivé, a germán pseudo-humanitás szolgálóivá süllyedjenek?!

Tanintézeteink virágzásának, egyöntetűségének, a magyar nyelv terjedésének, meg kell vallanom, némely felekezetek autonómiaja képezi egyik főakadályát.

Ezen autonómiát — az iskolákra nézve — megszorítani és a kormány befolyását szélesíteni életkérdés.

Mi nevezetesen a magyar nyelvet illeti, szükséges legalább az, hogy bármily nem-magyar tannyelvű középiskola felsőbb osztályaiban a tárgyak felét magyar nyelven tanítsák és tanulják, az érettségi vagy ennek megfelelő utolsó vizsgálatot csak magyar nyelven tegyék le.

Most még az sem tartozik a ritkaságok közé, hogy engedély mellett vagy protectio folytán az egyetemeken is vizsgáznak német nyelven; sőt tudok esetet, hogy magyar tannyelvű tanítóképződen magyarul mitsem tudó cseh ember német nyelven igen jó sikerrel állotta ki a vizsgálatot, s most mint okleveles tanító kénye-kedve szerint germanisálja gyermekeinket.

Ily visszaéléseknek meg kell szűnnie! Mielőtt valaki tanári vagy tanítói vizsgálatra csak bocsátatnék is, mutassa ki, hogy alaposan bírja a magyar nyelvet.

Terjessze ki ő excellentiája figyelmét leány-nevelőink- és tanintézeteinkre is. Hisz innen kerülnek ki a nevelő- és tanítónők, innen az anyák. Hogy minő szellemen neveltetnek leánygyermekünk, talán

látszik röpkedni a hárem legében, mint a rabzsógaság lehe, melynek az ember teljeseen hatalmában érzi magát. Mindez megragad, eltörpít, megsemmisít, isten tudja minő hatalom által, s miután az akaraterő el van egészen tompítva, az ember hagyja folyni az életet, nem törődve amai nappal, mely éppen olyan, mint volt a tegnapi, s mely holnap ugyanolyan lesz.

Hanem egy gondolat mégis megzavar, s lelki-furdalásként üldöz, azon oktan tétért, melynek emléke nem tágit tőlem. Hátba a szerencsétlent, kit én fedeztettem fel, s ki alkalmisult biztonságban hiszi magát, valaki el találja árulni? ... Bármennyire hallgatag legyen is Aly, ez ablak befalazása végett munkásoknak kellett oda menni; azok észrevehettek valamit? ... s a feladás oly könnyen megeshetik! Hátba szerencsétlen megfontolatlanságom bírái kezébe juttattam? ... Három nap óta nem térhettem vissza Adiláh-hoz, s némely perczekben borzasztó rettegés vesz erőt rajtam.

Resztetek, mintha valamely borzasztó esemény fenyegetne. Soha sem tudnék megvizsgálatlódni, ha valamely szerencsétlenség okozója lennék.

A mitől féltém, békélykezett. Tegnapi fi-vérem látogatásomra jött. Gondolatod, hogy rettegésem közepette siettem kérdészködni tőle, a lehetőleg igyekezve közönyösnek látszani, s elejteni előle féltelmemet. Hasszán visszatérte honába nem titok többé, tudja, hogy Cairóban rejtezik.

Egyedül maradv, egészen átengedtem magam küző gondolatimnak. Fivérem nemcsak szívó ember, de ő is az arab udvarhoz tartozik, hol mindeki legfőbbkét attól tart, nehogy magát kites birbe bonyolítsa; azért reá nem számithatok, hogy vigyázatra intő azon szerencsétlen száműzötteket, és különben is, azon búszke és merész jellemmel, melyet Aly Hasszán tulajdonit, bele fogna-e ez valaha egyezni, hogy engedjen a féltelmemnek? ... Egy sajátságos, örült gondolatom jött: hátba én irnék neki? ... És aztán rögtön ismét elodáztam magamtól. Levelet írni egy férfinak, egy ismeretlennek! És mégis, nem kell-e minden áron helyrehoznom óriási ügytelenséget, és nem egy ültetendő kötelességről volt-e szó részemről, melynek elmulasztását, ha a világi törvények el nem is ítélték, de azért nem kevésbé szentesített-e egy tiszta becsületességű lelkiismeret előtt? — Fájdalom, mit volt mit tennem? Győzge, tehetetlen létemre, nem láttam-e magam kényszerítve, engedni a dolgot maga után vésződni? ... És midőn végképp lehangoltan, igyekeztem megnyugodni ebben, egyszerre a fellázadás érzete vett erőt rajtam. Ugy tetszett, hogy vétkes vagyok! vétkes, hogy nem teszek semmit érdekében, vétkes, hogy hallgatom! ... A küzdelem hosszú volt.

Majd szánalmam győzte lekötelyeimet, majd kételyeim fojtották el a részvétet. Levelet írni! Nem birtam arra elhatározni magam, s bár megnyitott gondolkodtam is, ez volt egyetlen mód, segíteni. Egy perczig arra is gondoltam, hogy valakit küldök hozzá ízenettel, de melyik rabzsolgatót bízhatnám meg ily küldetéssel? Nem tudom minő titkos hang sugta nekem, hogy egyedül engem fogósnak meghallgatom, nekem engedelmessékedni! ... Tízszor is kezembe fogtam a tollat, s tízszer dobtam el ujból.

Végre mit mondjak még többet. Kifáradva a küzdelemből, habozástól s rettegéstől, végre határoztam. A végén is, nem volt szó egyébről, mint egy névtelen megintésről. Gyorsan ez egyszerű sorokat írtam:

még fontosabb, mint a figyermeknek; ezen még igen sokat változtat a szorgalmas élet, míg a leányul a fiatalok benyomások a nő szűkörrü foglalkozásánál fogva nem egy könnyen törölhető el, s az anya oly szellemen neveli majd gyermekeit, minőben őt nevelték, s azon a nyelven cseveg velük, melyre őt tanították s melyet vele megkedveltettek.

Megingatlan meggyőződésünk, hogy a római katolikus pü-póki kar, melynek főfelügyelete alatt számtalan leánynevelő- és tanintézet áll, tündöklő hazafiságánál fogva a tanügyér figyelmeztetésére egész készséggel meghonosítja s felvirágoztatja a magyar hazafias szellemet s magyar nyelvet amaz intézetekben, és örökre száműzi azokból a germanisatio üzelmeit és hontalanság elvét. —

Távol legyen tőlem kívánni, hogy idegen nyelveket s név szerint a német nyelvet ne tanuljunk. Tanuljunk, de cum grano salis; mert „allzuviel ist ungesund!” Először legyen s maradjon mind elméletben mind gyakorlatban a magyar állam nyelve, s kivált mi, született magyarok, vetkezzünk ki büns közönyösségünkkel a magyar nyelv iránt, használjuk ezt, és csak ezt mindenütt, a hol csak lehet, s ne boruljunk a porba imádólag a germanismus bálványá előtt!

Térjünk magunkba! Már tizenegyet ütött az óra! Ne sero medicina offeratur!

Z. G.

Kolozsvárt, augusztus 30.

(?) A politikai szélesönd, mely a nagy zajt keltett válságra következett, némileg nyomasztóvá kezd válni. A külügyminiszteri válság csak sehogysem akar megoldásra jutni s még azok is, a kik csak amugy föl-vállról vettek, vagy legalább mutatták, hogy veszik, ezt a személyválozást, egy kisér-mintha alább hagytak volna előbbi fenhájáz hangjukkal.

Immár, talán a harmadik kiadásban van alkalmunk olvasni a tökéletesen megmagyarázott okokat, a melyek e változást előidézték s mig elején minden pelyhedző állu oppositionalista már „hónapokig elzölt” megjósolta Andrássy gróf „csúfos” kiebrudaltatását, most mind halkabban szól a nagy augurok hangja — sőt, némileg burkoltan, olyanforma nyilatkozatokkal is találkoznak, a melyek legalább is sejtetni engedik azt az alig hihető dolgot, hogy talán még az ellenzéki újság-írók sem tudnak épen mindent.

Es ugyanez a tétova tűnik föl nem

tok, hogy vigyázatra intő azon szerencsétlen száműzötteket, és különben is, azon búszke és merész jellemmel, melyet Aly Hasszán tulajdonit, bele fogna-e ez valaha egyezni, hogy engedjen a féltelmemnek? ... Egy sajátságos, örült gondolatom jött: hátba én irnék neki? ... És aztán rögtön ismét elodáztam magamtól. Levelet írni egy férfinak, egy ismeretlennek! És mégis, nem kell-e minden áron helyrehoznom óriási ügytelenséget, és nem egy ültetendő kötelességről volt-e szó részemről, melynek elmulasztását, ha a világi törvények el nem is ítélték, de azért nem kevésbé szentesített-e egy tiszta becsületességű lelkiismeret előtt? — Fájdalom, mit volt mit tennem? Győzge, tehetetlen létemre, nem láttam-e magam kényszerítve, engedni a dolgot maga után vésződni? ... És midőn végképp lehangoltan, igyekeztem megnyugodni ebben, egyszerre a fellázadás érzete vett erőt rajtam. Ugy tetszett, hogy vétkes vagyok! vétkes, hogy nem teszek semmit érdekében, vétkes, hogy hallgatom! ... A küzdelem hosszú volt.

Majd szánalmam győzte lekötelyeimet, majd kételyeim fojtották el a részvétet. Levelet írni! Nem birtam arra elhatározni magam, s bár megnyitott gondolkodtam is, ez volt egyetlen mód, segíteni. Egy perczig arra is gondoltam, hogy valakit küldök hozzá ízenettel, de melyik rabzsolgatót bízhatnám meg ily küldetéssel? Nem tudom minő titkos hang sugta nekem, hogy egyedül engem fogósnak meghallgatom, nekem engedelmessékedni! ... Tízszor is kezembe fogtam a tollat, s tízszer dobtam el ujból.

Végre mit mondjak még többet. Kifáradva a küzdelemből, habozástól s rettegéstől, végre határoztam. A végén is, nem volt szó egyébről, mint egy névtelen megintésről. Gyorsan ez egyszerű sorokat írtam:

csak az okokra, hanem a következményekre is. Hiában vállalta magára az egyik fő-főaugur a nagy Odüsszeus vándor-utját, hogy világosságot gyújtson az általános homályba, még az ő leleplezése — melyeket mind a legmegbízhatóbb forrásból: egy-egy udvari szállító barátjától vagy rokonától nyert — még azok sem birtak teljes fölvilágosításokat szolgáltatni a Lajthán-tuli kormánykörök czélzatai felől s így ép oly tájékozatlan állunk ma politikai tekintetben, mint aval a pár héttel ezelőtt, midőn először riasztá föl a hír a közvéleményt, hogy Andrássy megy.

Azt, hogy e változás a rendszerre s nem csak a személyre vonatkoznék, ma már egészen ki látjuk ejtve a combinatiók sorából — sőt, Andrássy Gasteinba való utazásának híre óta — ha épen semmibe is vennők a félhivatalosok biztatásait, hogy Andrássy ma ép oly mértékben diecekedhetik a Felső bízalmával, mint eddig — még a személyi vonatkozás is kezd még érthetlenebbé válni, — alig levén hihető, hogy a gasteini találkozás épen csak a „csereéljünk pipát” szólasforma kedvéért került volna napirendre. ...

Tulfelől, a mennyiben a közös külügyér állása vagy eséréje a birodalom két felének miniszterelnökét is érinti, még sajátosabbá teszi e szélesöndet a nyugodalmas furdözgetés melyet Tisza Kálmán — a b. Kaas Ivorék kegyelméből ma még Magyarország miniszterelnöke — erre az „alkalmas” időre halasztott, a midőn Novi Bazár és Andrássy-válság; Taaffe gróf és „ultramontán” reactio van napirenden, s a midőn az „egyesült” oppositio egy újabb fusióval akarja a világot, vagy legalább a „Magyarország”-ot megajándékozni. A nagy dobolás és trombitálás, ugyan, mely a Deák-párt cége alatt njabban foly, nem igen akar visszhangra találni — a minthogy kevés parlamentararis érzékről tanuskodik egyáltalán az a törekvés, mely a képviselői klubok pipatoriumából akar, eszmék helyett nevek alapján új párt alakulást létesíteni. De tény, hogy a dobolás és trombitálás foly s azok, kik előtt a coulissa-titkok ismeretlenek, tájékozatlanabbak, mint valaha.

Lehet, különben, hogy az egész hűhó a tájékozatlanság terjesztése kedvéért történik, hogy így azok, a kik a nemzet vezetésére szeretnének vállalkozni, de maguk sem tudják: merre, ez úton a saját tájékozatlanságukat takargassák. Mert valaminnt annak idején hallók az occupatio kárhözhatását, de nem adatott hallanunk a helyes teendők terét, ma is hallanunk kell az újjongatást az Andrássy gróf távozta fölött, de egyszersmind minden habozás nélkül való kinyilatkoztatását annak is, hogy nekik mindegy,

„Egy jó barát tudja, hogy ön veszélyben forog; jelenlété Cairó-ban, tudva van. Meneküljön mentől előbb.”

Azután beszólitottam Názly-t, és hűségére bízva magam, kéresemmel reá vettem őt, hogy megbizsa nővérét e sorok Hasszán kezébe juttatására.

Nagyobb biztosság okáért, s hogy titkom jobban meg legyen őrizve, elhatároztuk, hogy maga Zura se tudja meg, kitől jön a küldött levél, így nem fog semmit feltehetni, ha kérdőre vonatnk.

Nagy kő esett le szívemről. Hasszán teljes megnyugvást érezve a veszély közepét, most legalább tudni fogja, hogy védelemre kell készülnie.

Türelmetlenül vártam Názly visszatértét. Nem sokára haza jött.

Zura betöltötte küldetését.

(Folytatása következik)

ELŐKÉPEK.

III.

A VELENCZEI KALMAR.

Giovanni Fiorentino-tól.

1378.

(Folytatás.)

Ekkor eszébe jutott Giannettonak Ansaldo ur, visszalépett az ablaktól, nagyott sohajtott s többször fel s alá járdalt a teremben, mélyen elgondolkozva ez egy fölött. Felesége kérdé, mi baja?

akárki legyen is az utód. A helyett tehát, hogy irányt jelölni tudnának, vagy bár menének s tárgyas politikát üznének, egyének ellen s még csak nem is egyének mellett folytatják harcukat.

Tisza Kálmánnak mennie kell — ezt halljuk a hanglajtorja minden fokán i-méltelre. De, hogy ki jön és mit tesz helyébe, hogy minő párt-alakulás fog az új honmentő kormányra számára többséget adni — ez iránt adós mindenki a felelettel. Az oppositók megint egyesülnek — de ez ellen a szélsőbal oppontl; a conservatív és liberalis Deák-párti elemek összefognak — de ez ellen mind a liberalis, mind a conservatív töredékek tiltakoznak. Szóval, miutha soha parlamentekről s parlamenti-ris pártokról és kormányokról semmi egyebet nem hallottak és olvastak volna, csak a mennyit pár év óta a Lajthántuli pártok és kormányok folmutattak — a végeconsequentiában Taaffe gróf miniszteriumával. ...

Valóban, a magyar csakugyan nem tud a más kárán okulni.

A magyar unitáriusok közgyűlése

augusztus 26.

A tegnapi napon tárgyalt, de az idő előrehaladásával akkor felbehagyott kereszturi algyonásium VI-ik osztálya beállításának ügye ma ismét felvitetett. Az erdélyi javaslat a VI-dik osztály beállítását az V-ik mellé azonnal kívánja. Ez csakhamar kivételnek bizonyult be, s így két határozati javaslat adott be Hájós János és Kozma Ferenc részéről; előbbi a jelen szervezet benső megerősítését nem a jelenben, hanem egy év múlva oly formában óhajtana, hogy akkor egy rendes tanári hely állíttassék be, míg a Kozma határozati javaslata azt még a jelen iskolai év kezdetén akarná betölteni. A hosszas tanácskozásban úgy az ügy ellenzői mint pártolói meglehetősen elkeseredettséggel barozoltak, míg végre Hájós János határozati javaslatát a többség elfogadta.

A Dávid Ferenc alapról jelentést tesz püspök ő méltósága s bemutatja az arany könyvet melyben az adakozók nevei vannak följegyezve. Az alap felhasználásával az egyházi képviselő tanács és a székeskereszturi egyház kör nyújtottak indítványokat be. A képviselő tanács indítványa szerint fog egy évig az alap kezeltetni illetve felhasználítani, a időig az indítványok kiküldetnek az, egyház kerülethez véleményezés végett; ezeknek véleményei szerint fog egy bizottság tervet készíteni s a jövő főtanácschoz beadni.

Püspök ő méltóságának, mint a ki ez alap

„Semmi”, viszonzá Giannetto. Az asszony-ság tehát tovább kérdezgette, szólván: „Bizonyosan van valami bajod, csak nem akard megmondani” Nem is hagyott neki mindaddig bókét, mig el nem beszélté, hogyan maradt Ansaldo ur tízezer aranyért zálogban.

„Es ma, folytatá, letelik a határnap s igen keservesen élek nekem, hogy atyámoak én miattam kell meghalnia. Mert, ha ma meg nem fizet a zsidónak, egy font húst kell testből odaadnia.”

Az asszonyág így szólt: „Gyűs uram, gyorsan ülj lóra, vágass egyenest, szárazon, mert így hamarabb odaérsz, mint tengeren! Vigy kísértéddel, a kit csak akarsz, tégy magadhoz száz ezer darab aranyat s addig ne pihenj, mig Velenczébe nem érsz! Es, ha még életben találsz, hozd ide magaddal!”

Giannetto azonnal megfuvatta tehát a trombitát, husz kísérvöl lóra kapott, ellátta magát pénzzel s Velenczébe indult.

A zsidó, eközben, a határidő lejárván, elfogatta Ansaldo urat s egy font húst akart testéből kivágnatni. Ansaldo ur akkor azt a kegyet kérte ki magának, hogy még pár napi bízást adjon, hogy, ha Giannetto még találva jőni, legalább még láthassa. A zsidó így szólt: „Nem bánom, kérésedet a haladóra nézve megadom. De, ha százszor jőne is meg, azt tudom, hogy egy font hústod kivágom, irásim értelmében.”

Ansaldo ur azt felelte, hogy jól van. Egész Velencze pedig erről az esetről beszélt — de mindenki nagyon szánta Ansaldo urat és sok kereskedő öszállt, hogy tartozását lefizessék, hanem a zsidó hallani sem akart e fölől s minden áron végre akarta a gyilkosságot hajtani, hogy el-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCEGNŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Első rész.

(Folytatás.)

IX.

Egy törökös menyegző, csak gondold el édesem! mely előtt rosz neveltetésem iránti tekintetből, atyám eltéve minden itteni szokásoktól, kivétel nélkül képpen azon megbecsülhetlen elgőte-tét fogja nyújtani nekem, hogy megenged egy előkészítő találkózást, mely alkalmommal rendkívüli boldogság! menyegzőm napja előtt meg fogom halni a nekem szánt fűz hangját. Minek megtörténte után minden bíz lesz fejezve köztünk. Beláthatod, ha van-e okom ily nagyon kecsesgőte-kilátás mellett gondolkodónak lenni, s hogy kockázatok-e egyetlen szót is atyámnak az iránt, hogy siettesse nagyszerű terve kivételét. Itt a mi meg van írva, az meg van írva: s változhatatlan. Várok, önkénytelenül is megkapatra a végzettség az uralgó eszméjétől, mely ép ugy

megteremtője, jegyzőkönyvileg közönséget szavaztatott.

A tordai iskola évi 1000 forint hasznosbérére — hosszas vita után — tökéletesen határozott buz éven keresztül, t. i. míg a szerződési idő kiteik.

Felolvasztattak a pontozatok, a felekezeti kösép- és felső iskolák legfelsőbb felügyeleti jog gyakorlásának módjáról. Az egyh. képviselő tanács felirati javaslatot terjeszt a szinai főtanács elébe, mely azt egy tíz tagú bizottsághoz utasítja oly módon, hogy azt a főtanács elébe terjesse vissza véleményes jelentéssel.

Az egyh. képviselő tanács tanügyi jelentése tudomásul vétetett.

A jövő évi költségvetés megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, egy a különböző jegyzőkönyvek megvizsgálására kiküldött bizottságok is elfogadtatott és tudomásul vétetett.

Ez nap estvéjén — még néhány jelentéskelen tárgy elintézésé után — a gyűlést Kis Mihály egy buzgó imával zárta be.

A 26-án tartott szűkebb körű szinai ebéd kedélyes pohárköszöntései közül ide jegyezzük Gordon angol papnak következő toasztját:

A K-rekes barátunk loquitur precise
S én is akarom non tam magnifice,
Dulce et decorum pro patria bibere,
Mert a mikor iszunk, incipimus tunc vivere,
Barátim most a vízt cum vino quinquemisceat

És kell nekünk inni: A magyar nemzetvívát!

Megemlítjük, hogy Boér Lajos bűzödi lelkész neje Albert Anna Gordon urak egy csinos székely szalmekalapöt ajándékozott, mit megköszönt, s úgy nyilatkozott, hogy egy kis tökéletesítéssel bár melyik világpiacra beillenek.

F.

A szászok izgatásai. Az erdélyi szászok folytatják izgatásait a magyar állam ellen. A napokban Münchenben közölték egy kötetben mindazon beszédek, melyek az országgyűlés mindkét házában a magyar nyelv kötelező oktatásáról szóló törvényjavaslat felett tartattak. Ez még nem baj ugyan, de a gyűjteményhez dr. Wolff Károly, a Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt szerkesztője először is írt és pedig olyat, hogy még a Neue Freie Presse is kénytelen a szász urakat rendreutasítani miatta. A lap elismeri, hogy az állami nyelv kötelező rendszabály behozatala a népiskolákba megengedhető csak a kivihető volta képezheti vita tárgyát. A lap kijelenti, hogy az előző írója tuloz, midőn azt állítja, hogy a törvény első sorban a németek ellen lenne intézve.

BELFÖLD.

Szamosújvárt, aug. 28.
(Hangverseny).

Mindenestre egy kis neme kell az önmegtagadásnak aboz, hogy az ember egy augusztusi hangverseny izzasztó élvezetének átadja magát. De majd minden eseménynek megvannak a maga csábitó, vagy tettere készítő körülményei. Ily két mellék körülmény játszott arra, hogy a kolozsvári m. kir. tud. egyetem itt időző hallgatói által folyó hó 23-án rendezett hangversenyyel egybe-

mondhassa, hogy a keresztény világ legnagyobb kereskedőjét megfosztá életétől.

Mig azonban Giannetto ur sietősen utazott, felesége is mindjárt utána indult két szolgálával, és pedig bírónak öltözve.

Giannetto ur Velenczébe érkezve azonnal a zsidó házába sietett, nagy örömmel megölelé Ansaldo urat s kijelenté a zsidónak, hogy meghozta a pénzét s ad neki akár többet is, a mennyit csak kíván.

A zsidó azonban azt felelé, hogy neki nem kell semmi pénz, miután a kellő időre meg nem kapta vala, hanem már most kivágja testéből font húsát.

Erre aztán nagy vita keletkezett s mindenki a zsidó ellen fordult. De meggyőződtek azt is, hogy Velenczében mindig a törvényes jog uralkodik és hogy a zsidó igényeit a törvény minden formája szerint biztosította vala, úgy hogy senki sem mert mástét ellenkezni vele, csak épen kére formájában. Azért Velencze minden kereskedője hozzá járult s kéréslel kezdtek a zsidót, de ő makacsan csak a jogához ragaszkodott.

Ekkor Giannetto ur fölajánlta neki husz ezer aranyat, de a zsidó rá sem hederített. Akkor ajánlta neki harmincz ezer, aztán negyven ezer és aztán ötven ezer aranyat, fel egész száz ezer aranyig.

Végül szólott a zsidó: „Tudod mit? Ha több aranyat ajánlanál, mint a menyvit ez a város ér, még akkor sem fogadnám el; sőt inkább, egyetlen kívánságom csak az, a mit írásaim rendelkeznek.”

Igy állottak tehát az egyezkedések, mikor, ime, egyszer csak megérkezik az asszony Velenczébe, bírő képében s megszál egy vendéglőben.

kötött táncszertély, a lehető legaikerteltebbek egyike volt. Csábított a gőzpáras Redoutteba a tánc és az estély jótékonyzöld tendenciája: Szeged jávára.

De hát lássuk a szereplőket, és pedig a — nehogy valami haragos pillantások megmagyarázhatatlansága fölött töprengjek egykor — másor szerint.

Elsőnek Marusán Tivadar lépett a csinosan díszített színpadra, s „Mit talált itthon?” című komoly irányú rajzát olvasta föl. Ezután Binder Emil ur és Duha Emilia kisasszony ragadták el a közönséget, Beriot 7-ik koncertje egy részletének megkapó szabatosága, kedves előadásával (hegedű és zongora.)

A másor harmadik száma Kakucs Bertha k. a. szavaltatta. Csinos alfldi porlány jellemében adta elő kiváló otthonosság és sikerrel Czuczor „Falusi kis lány Pesten” című ösmertes költeményét.

Az első szakasz utolsó száma Löw Mór urasszony magyar népdalait hirdette; ki a szegedi catastrophla után itt lakó rokonainál időzve, kétségel énekelte el egy pár gyönyörű (de gyönyörűen!) népdalt. A hatásra vonatkozólag, csak a párszori újratáztást említem föl.

A második szakaszt egészen, három kedves ifju műkedvelő exequálta s tette érdekessé: Lászlóffy Mariaka k. a. szavaltta Vörösmarty „Élőszobrárt”, kiváló szépen juttatva érvényre erőteljes organumával e nehéz szavaltati darab hatásosabb részleteit. Todorffy Lilla k. a. Belzárólt énekelte egy magán dalt s alig szűnő tapsra pár népdallal kedveskedett a közönségnek. Ezután Szongott Margit k. a. játszta el zongorán kiváló praecisióval Liszt „Robam-indulóját”. A kitörő tetszénnyilatkozatok eléggé bizonyították, hogy a közönség nem ért egyet Gautier ösmertes mondásával, midőn a zenét a „legdrágább lármának” nevezi, hanem hogy e drága zajért képes egy „hő” concert kellemetlenségeit elviselni.

Rövid szünet után, sirva sirtak a hegedűk, utána sohajtott a cimbalom, bele bűgött a nagybűgő s az első csárdás megnyitotta a reggeli 4 óráig tartó tánczot!

T—s T—r.

Tanügy.

Újabb tanügyi állapot Gyergyó-Ditróban!

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A nyári szünidő vége felé járván, igen öröndetes célú sürgős forgás észlelhetőt mindent. A nagy reményű ifjuság, már a tanodába való menetelre készülődik; az ügybuzgó tanárok tanzékeiket visszafoglalják, hogy tíz hosszú hónap után újból folytassák a nehéz munkát, mely gyümölcsöt nem az ök, hanem a bon és társadalom számára hozza. Az iskolaszékek egyre-másra gyűleseznek, s hozzák az üdvözlő üdvösebb határozatokat, kiegészítik a tantestületeket, szaporítják az osztályokat, hogy könnyítsék az utat, a tudományok megszerzéséhez.

Szegény Ditró!

Neked is van „Polgári iskolád.” Te is bírsz iskolaszékek, mely kegyes jó indulatból új alkalmat nyit gyermekeidnek a haladásra, nevelve az osztályok számát, s szaporítva ritka méltóságú s nevelésben páratlan tándraid (?) számát.

Ezt Ditróban mind megteszik s mégis fel kell sohajtanunk „szegény Ditró”. Bizony szegény, mert jaj annak a községnek hol a tanügy, a

A vendéglős kérdi a szolgát: „Ki ez a nemes ur?”

A szolga már meg volt asszonya által tanítva, hogy mit feleljen, ha kérdik ki létét s így szól: „Egy jogtudós nemes; ki Bolognából jön, a hol tanult s most hazájába tér.”

Mikor a vendéglős ezt hallá, nagy tisztességet tőn neki s míg a bírő az asztalnál ült, a vendéglőshez fordult: „Hát milyen itt nálatok az igazságszolgáltatás?”

A vendéglős felelé: „Csak igen igazságos, nemes uram!”

„Hogy, hogy?” kérde a bírő csodálkozva.

„Megmondom, hogy, nemes ur, viszsonz a vendéglős. Egyszer Florenzából egy ifju származott ide, kit Giannettónak hívnak, s keresztapjánál, névszerint Ansaldo urnál, állapodott meg s oly mévelt uri magaviselete volt, hogy az egész város fírfa és asszonya jó indulattal volt hozzá, úgy hogy soha idegent nálunk annyira nem szerettek. Ez a keresztapja már, egymásután három hajót szerelt föl számára s az a hajó mindig fellették sokat ért, de mindannyiszor szerencsétlenül járt, úgy hogy a végén már nem is volt pé. — z a felezéreléshez. Ezért ez az Ansaldo ur legutóbb tíz ezer darab aranyat vett egy zsidótól kölön azalatt a feltételt alatt, hogy ha most Szent-János napra vissza nem fizeti neki, a nevezett zsidó egy font húst vághasson ki testéből, a honnan épen neki tetszik. Most ugyan szerencsén megijött az ifju s ajánlkozott is, hogy a tízezer arany helyett százezer darabot fizet, de az alnok zsidó nem áll rá. A város minden tisztességes embere járt már nála, hogy kéréseikkel meglágyítsák, de nem használt semmit.”

(Folyt. köv.)

társadalom és haza e kétségtelenül legfontosabb tényezője a „patres conscripti” magas rendelkezése folytán, egyéni cselekedete s atyafiságos jócselekedeteire van törvénytelenül felhatalozva.

És hogy ez Ditróban nincs másképp, annak bizonyosságát mondjuk el, „curiosum”-kép e furcsa historiát, mely a ditrói nagyra becsült iskolaszék folyó évi augusztus hó 13-án tartott gyűlésének páratlanul böles lefolytatást tárgyalja.

Miután szükségesnek látták a szakfőfiak, hogy a „Polgári iskola” eddig fennálló két osztályához még egy harmadikat is állítsanak fel, elkerülhetetlen volt, hogy a tantestület — mely Csiby Péter tanár (?) ur szakavatott igazgató-sága alatt haladt a dicsőséges csalán koszorúja felé — kiegészítési. — Továbbá pedig szükséges tételt „anyagi elnök” ur által, hogy az alsónépiskolánál is egy segédtanítói állomás jöjjön üresedésbe, miután később kifejtendő okokból, a 49 éven át tanítói tőren működő kántor lemondására biratott. Ennélfogva pályázat hirdettetett két állomásra.

A jelentkezett pályázók közül választandók, a fent említett napra az iskolaszék igen tisztelt ügy nevezett „anyagi elnök”-e — mert bene notandum az „anyagi elnök” elkeresztelte nagyon szellemidősen és a mi fő hivatalosan az iskolaszék „egyházi és világi” elnökét — szellemi és anyagi* elnöknek — gyűlést hívott össze, a nélkül azonban, hogy az iskolaszék valamennyi tagját, a törvényszabta 24 órával előbb értesítette volna.

A gyűlés először is kimondja, hogy nem csak előnyt nyújt az okleveles pályázóknak a pályázat egyik feltétele szerint, hanem miután több okleveles pályázó lépett fel, csakis az oklevelesek közül fog választani.

És ime megtörtént az, hogy okleveles pályázókkal szemben egy oklevéllel nem bíró pályázó választatott meg.

És ez nagyon természetes; mert a megválasztott egyének atyja, nagyatyja választók voltak s sógora volt a választási gyűlést vezető „anyagi elnök”. És, hogy ezen oklevél nélkül — két oklevéllel szemben — megválasztott egyének helye legyen, mentetett fel 49 évi tanítói működés után a helybeli kántor-tanító.

Ez pedig a részrehajlatlan választók előlegesen kimondott határozata ellen történt.

Ily körülmények közt vajjon nem jogosult-e a vád, mely már-már közmondássá kezd válni, hogy a ditrói iskola csak annak köszönheti létét, hogy ditrói, végzett, de oklevélhez nem jutott tanárok (?) alkalmazást nyerjenek!

De vajjon miért nem szereshetnek a ditrói tanárjelöltek oklevelet?

Hisz — mást nem említve — maga Csiby igazgató ur, mint egyetemi hallgató is fényes jelet adta szakképzettségének, midőn mint harmad éves tanár-jelölt a kolozsvári magyar királyi tudomány-egyetemen bizonyos munkával pályadíjat nyert, mely munkánál csak a lemosalás volt saját kezének érdeme s a bírálót szerint „szerző szakavatatlan kezekre bízta a lemosalást.”

Vagy talán nincs ideje, nagyon el van foglaltva hivatalos teendőivel? Ez sem lehetséges. Mert lehetetlen, miszerint oly tanár, (?) ki eleget időt nyer arra, hogy tanítványait zárt ajtók megett arcul csapásokkal, brutális és törvénytelenül alkalmazott testi sérelmekkel illette, időt ne tudna szakítani arra is, hogy előkészületeket tegyen oklevelének megszerzéséhez.

Jobb lenne pedig, ha Csiby igazgató ur, az ily semmiesetre sem mévelt emberhez s annál kevésbé tanárhoz illő foglalkozásai helyett vizsgára készülő, vagy nagyobb figyelmet fordítana arra, hogy igazgatói és tanári kötelemait részrehajlatlanul s törvényes módon teljesítse.

Mert, ha valaki a Csiby Péter czég alatt megjelent 1878/9. évi „Polgári Fuisokola”-i értesítőt kezébe veszi, könnyen meggöközhetik azon, hogy pl. a II. osztály 12 növendéke közül három — s így az osztály negyedrésze — rossz magaviseletű osztályzatot nyert.

Kérdés már most, hogy a nagyra becsült igazgató urnak van-e fogalma arról a rossz erkölcsi viseletéről? Oh Csiby ur még soha álmanban sem látta, hogy mit tesz az, ha 12—14 éves gyermekeket rossz erkölcsi viselettel bélyegez meg. Ugy látezik Csiby urnak nincs tudomása arról, hogy rossz erkölcsi ifjaknak egyetlen tanodában sincs helye. De eltekintve ettől, helyesen jart-e el akkor, midőn ezt tette? Nem! Mert a polgári iskolák számára kiadott miniszteri rendelet azt mondja — 61. §. — hogy ha a feddés és büntetés — mely a törvény szerint meg van engedve — nem hatott javítólag az ifjura, akkor a tanár köteles azt végintézkedés végett a főgondnoksághoz bejelenteni.

Már pedig Csiby azt nem tette, hanem saját önkénye után indúlva tette tönkre erkölcsileg a ditrói polg. iskola II. osztályú növendékeinek negyedrészt. Azonban törvényellenesen cselekedett akkor is, midőn az erkölcsi viselet osztályozásánál a rossz osztályzatot használja; mert a fent említett miniszteri utasítás 58. §. az erkölcsi osztályzat jelölésére a dicsőretek és a kitűnő osztályzatokat rendeli használni.

Szerény véleményem szerint pedig a nagym. m. k. vallás és közokt. miniszter ur valamivel felül áll Csiby igazgató ur reformjain!

Hogyan van tehát az, hogy Csiby ur mégis tanár, mi több igazgató, akkor, midőn még az osztályzatok jelölésével sincs tisztában?

E kérdés ismét a böles iskolaszékek vezetése — kimondotta ugyan az iskolaszék azon időben, midőn Csiby urat a tanügyi romlásra beválasztotta, hogy miután oklevele még nincs, csak azon feltétellel állandósították, hogy egy év múlva oklevelet szerezzon.

Az igazgató ur pedig még nem tudta kihalászni azt az oklevelet, pedig a fent említett határozat óta már két év telt el; s mégis bátorodik magasan hordozni fejét, s büszkén mondani és inni magát igazgató-s s tanárnak.

Az iskolaszék pedig nem akar tudni most a megválasztáskor hozott határozatról, hanem midőn az a hallatlan dolog megesett, hogy egyik iskolaszéki tag az említett gyűlés figyelmét eme jegyzőkönyvi határozatra hirta fel, az iskolaszék nagy bölesen megindította Csiby urat még egy évvel, a nélkül, hogy ő ezt kérte volna, vagy hogy a magára vállalt kötelezettség nem teljesítését indokolta volna.

És így Csiby ur ismét álmodozhatik jövőben megszerzendő okleveléről s büszkén mondhatja magát igazgatónak az egy év múlva kinyerendő oklevél kontijára. Hej pedig nem jó ám előre inni a medve bőrére!

Okosabban tenné a tisztelt igazgató ur, ha lemondana állásáról mielőtt a vezetése alatt álló iskolát végleg megbuktatná, s csendos falusi magányba visszavonulva készölne a tanári vizságra, mert bizony mondom, hogy aligha termelt másokéban oklevél a kolozsvári egyetemen Csiby Péter ur számára!

Ime ilyen siralmas állapotban van a ditrói nevelésügy annak következtében, hogy a többször említett iskolaszék tagjai — tisztelt a nagyon csekély kivételnek — jog és igazságnak hátat fordítva egyéni czélok piszkos eszközéül használják fel a kezökbe és felelősségükre letett hatalmat.

De reméljük, hogy nem fog ez így tartani mindég s hogy ügybuzgó tanfelügyelőnk s köztisztelőnk álló közgazgatási bizottsági elnökünk, nem fognak szemet bunnyni, s tudomásukra esvén a dolgok illetén állapota, nem engedendik meg, hogy a legszentebb ügy jogtalan czélok aljas eszközéül dohassék.

Gyergyó-Ditróban, 1879. augusztus 24.
Ditrói.

A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése.

A nagygyűlés tegnapielőtt d. e. 10 óra előtt nyitott meg a lipót-utcai újraváráshá diszter-mében. A tágas helyiség minden zugáig a szorongásig megtelt résztvevőkkel és vendégekkel.

Dr. Kovács József elnök az ülést megnyitván, legelőbbben is megköszönte a főváros közönségének szíveségét a vendég-szeretett; mely-lyel a XX-ik nagygyűlést úgy az előmunkálatoknál, mint a tulajdonképeni nagygyűlési teendők-nél támogatta. Köszönetet mond továbbá mind azoknak, a kik a nagygyűlés előkészületeiben résztvettek. Ezután hosszasan biterjeszkedik az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésének intézményére. Midőn ezeket Bene tanár 1851-ben Magyarországon megpendítette, akkor Németországban már régen virágzottak.

A gyászos politikai korszak által okozott félbeszakítás óta a nagygyűlések hazánkban a tudományos élet hatalmas tényezőivé lettek, de főleg abban nyílvánult nagy és előnyös hatása, hogy egyes vidékeket megnyitott a kutatásnak és ismeretnek, melyek enélkül hosszas ideig ismeretlenek maradtak volna. Azon reményben van szóló, hogy az idei nagygyűlés a régi tradíciójához híven, be fogja tölteni hivatását, mely annál nagyobb alkalommal, mivel a szomorú politikai események s más kedvezőtlen körülmények a nagygyűlés összehívását három esztendőig tartóztatták.

Megemlékezzék a nagygyűlésnek azon buzgó tagjairól, a kik annyi tevékenységgel járultak az előző nagygyűlések sikeréhez, — a magyar orvosok és természetvizsgálók XX-ik nagygyűlését megnyitottak nyilvánítja. (Éljenek.)

Ráth Károly főpolgármester a főváros nevében köszöntö az egybegyűlteket. Nem csupa udvariasságból — ugymond — hanem azon lelkesedéstől is indítatva, melyet a főváros a tudományok iránt érez.

Ezután dr. Say Mór olvasta föl az üdvözlő iratokat.

A közölt program szerint dr. Lenhossák József alelnököt korlútt a sor. „Az embertan fejlődése és mai állásáról” című értekezést olvasta fel. Ez körülbelül azonos az egyetemi ünnepélyen felolvasott tanulmányával, mely már nyomtatásban is megjelent. Hallgatósága figyelemmel kísértte így is.

Dr. Müller Kálmán értekezése: „Létért való küzdelmünk és a társadalom”, zajos hatást keltett. A talpraesott dogozat minduntalan hosszas éljenzésre és tapsokra ragadta a közönséget.

Erre dr. Gerlóczy meglepte a választmány jelentését. Ennek értelmében először bőven fejtegeti a nagygyűlés elhalasztásának okait s azután áttér az alapszabályok revidálásának ügyére s elmondja, hogy a központi bizottság az alapszabályok módosítását nem tartja szükségesnek.

mert a nagygyűlés kellő menetéről gondoskodva van s a többről az ügyrendben lehet intézkedni.

Dr. Chyzer zempléni megyei főorvos ohajtja az alapszabályok revidálását s utasítatni ohajtja a választmányt, hogy az alapszabálytervezetet a napi közlőnyben kiadja s az úgy az utolsó ülésen tárgyalassék. (Elfogadtatik.)

Jelenti továbbá Gerlóczy, hogy a levéltár s pénztár rendben találtatott. A fölmentvényt megadták és Szűpának s Rózának köszönetet mondtak.

A fümei emlékbizottság jelenti az emléktábla tervezetének elkészülését. Tudomásul vétetett.

A Balam-féle pályázatról intézkedéssel a központi választmány bizatik meg. Dubay indítványa az orvosi kamarákról s Stadleré a lelenezházakról tárgyalás alatt van.

Következett ezután a pálya művekről szóló jelentés. A magyarországi gyógyvizekről szóló „Aquae condunt urbes” jelíggel ellátott műnek szerzője dr. Kovács Imre, budapesti orvos. (Éljenek.) A 100 aranyat a pénztárnok adja át. Az orvosi műsótárra s az orvostudomány történetére pályázott művek szerzőjének jelíggé levele nem bontatott föl.

Azután dr. Say Mór felolvasta a korintyi-cai fürdő-igazgatóság levélét, hogy a jövő évi nagygyűlés Korintyicán tartassék. A nagygyűlés tudomásul vevén, a nagy választmányhoz utasítja oly feltétellel, hogy a zárgyűlésre részletes jelentést tegyen.

Végül a szakosztályok megnyitására volt intézkedés. Az orvosi szakosztályt Gebhardt Lajos, a sebészit dr. Darányi, a közegészségit Patrubány tr., az állattanit Frivaldszky, a növénytanit dr. Staub Mór, az ásványtanit dr. Szabó, a természettanit Jedlik, a gyógyszerészt Egresy, a gazdaságit Zlamál, a társadalmi Gúnczy Pál fogja megnyitni.

A nagy bizottság ülése szombaton d. u. 5 órakor leiz az elnök lakásán, Több apróbb ügy elintézésé után, az ülésnek 1 órakor vége lett.

A szakkiállítás a fővárosi IV-dik ker. realiskola-épületében nyomban a megnyitó gyűlés után nyitott meg. Az elnök Kovács József néhány szava után dr. Rózsay kalauzálása mellett indultak a kiállítás megtekintésére, mely két teremben mindazt tartalmazza, mit a rendelkezésre álló, valóban rövid idő alatt összehozni lehetett. Erre különben még legközelebb visszatérünk.

A Hungáriában d. u. 3 órakor tartott bankett a lehető legkedélyesebben sikerült. A terem egészen megtelt s Rác Pali tőzes zenéje, még inkább a champagnei csakhamar felvillanyozták a társaságot s megindult a toasztoknak elmaradhatatlan árja. Az első felköszöntőt Kovács József mondta a királyra, utána Ráth Károly felköszöntötte Kovácsot, Gerlóczy Károly polgármester az orvosokat és természetvizsgálókat. Szóltak még ezenfelül Staub Mór s mások. A társaság csak 5 óra felé kezdett oszladozni.

Andrássy és Bismarck találkozása.

Gasteinből sürgönyzik: A tegnapi thea után éjjeli 11 óráig maradt Andrássy Bismarck herceggel. A gróf tegnap délelőtt magán látogatást fogadott. Délelőtt fél 12 órakor azután ismét Bismarckhoz ment, hol újból hosszasan konferáltak. Kevéssel az elutazási határidő előtt Andrássy gróf és Bismarck herceg, az utóbbinak házából, a „Staubinger” szállodába mentek, az összegyűlt nép csoport által a legtiszteletteljesebben üdvözölve.

Bismarck herceg látogatása körülbelül 10 percig tartott, mire mindketten a szállodából lejöttek és a kapuban kézzorítások és számos üdvözletek közt egymástól a legszívesebben elbucuztak. Közel állók Bismarck hercegnek következő szavait hallották: „Tehát nem sokára viszontlátjuk egymást.”

A gróf ezután szobájába ment vissza, és kevéssel ezután elutazásra készen, kijött a szállodából. Midőn azonban kocsijába akart lépni, a körülállók között Dóczy menyasszonyát és családját pillantotta meg a gróf. Utazójuk sietett és néhány barátságos szó váltása után Dóczyt saját kocsijába hirta meg, minek megtörténte után a gróf az egybegyűlt nép ovázói között, mit Andrássy a legelőnkebben viszonzott, elutazott.

A konferenciák céljáról és eredményéről a a fürdővendégek nem tudnak semmit. Azon bír, hogy Sonney b. Andrássy ideérkezétekor elutazott, teljesen alaptalan, mivel a báró már 5 héttel ezelőtt utazott el Gasteinből.

Báró Wodiáner Mór, kivel Andrássy gróf, aelőtt Bismarckhoz ment volna, néhány percig élénken konverzál, azt beszéli, hogy a gr. kiilylatkoztatta előtte, miszerint visszalépése minden lehető körülmények között is, elhatározott és megmáshatatlannal dolog.

A gasteini találkozásáról mint határozottat jelenti a „D. Ztg.”, hogy a két cancellárnak összejöveteléről eddig terjesztett hírek csak a valódiak palástolásának tekintendők. — Kétségtelen, hogy a két államnak szorosabb csatlakozása tervezetik az orosz törekvések ellenében és hogy e tekintetben meggyezésre jutottak. — A harmadik szövetséges nem sokára Orosz-szág lesz, melyvel a tárgyalások, bír szerint, már megkezdettek. — Bismarck viszontlátogatás

